

5. Dokumentace k transferovým cenám

...

5.3.6 Vyhledávací strategie

Vyhledávací strategie je nezbytnou součástí každé dokumentace k transferovým cenám v případě, kdy pracuje s větším počtem zdrojových dat, která je potřeba nějakým způsobem sesbírat a následně třídit. Bezespору nejčastějším zdrojem dat pro benchmarkové analýzy v dokumentacích k transferovým cenám jsou databáze. Účelem kapitoly vyhledávací strategie je podrobně popsat způsob vyhledání dat, jejich zdroj a postup jejich třídění.

Zdaleka nejužívanější databází pro benchmarkové analýzy je nejen v České republice, ale v celé Evropě databáze AMADEUS. Tu vytváří, spravuje a vlastní nizozemská společnost Bureau Van Dijk, která práva k jejímu využívání prodává daňovým správcům a daňovým subjektům z celé Evropy. Databáze AMADEUS obsahuje celou řadu informací o společnostech ze všech evropských států, především ale tři nejzásadnější: finanční ukazatele, předmět podnikání a kapitálovou (ne)závislost. Tyto údaje jsou nezbytné pro nalezení finančních údajů od nezávislých společností na zvoleném segmentu trhu. Nutno doplnit, že databáze AMADEUS je pouze evropskou částí celosvětové databáze ORBIS. V té lze nalézt stejné údaje jako v databázi AMADEUS, ale k dispozici jsou data společností z celého světa. V době přípravy tohoto textu bylo do databáze AMADEUS zařazeno více než 21 mil. společností z Evropy, zatímco v databázi ORBIS bylo přes 275 mil. společností z celého světa.

Jelikož databáze AMADEUS obsahuje informace z rozvah a výkazů zisku a ztráty jednotlivých společností, používá se především pro zjišťování výše ziskovosti v jednotlivých odvětvích trhu. Uplatnění nachází u benchmarkingu s použitím transakční metody čistého rozpětí, kdy jsou transferové ceny testovány nebo nastavovány skrze čisté ziskové rozpětí (ziskovost stanovená na úrovni provozního výsledku hospodaření). Vzhledem k tomu, že databáze AMADEUS neobsahuje kompletní údaje z rozvah a výkazů zisku a ztráty jednotlivých společností, ale pouze jejich nejdůležitější součtové řádky, není s její pomocí možné provádět detailní benchmarkové analýzy, jak by si mnoho praktiků přálo. Ve skutečnosti je databáze AMADEUS rozsahem zveřejňovaných dat velmi omezena a benchmarking s jejím použitím je dnes jak u daňové správy, tak u daňových poradců zúžena na několik málo stále se opakujících ziskových ukazatelů.

Specifické databáze jsou pak používány pro benchmarkové analýzy licenčních poplatků, úrokových sazeb, nájmu nemovitostí a cen v dalších transakcích, jejichž ocenění není možné skrze ziskovost podniku. V případě licenčních poplatků jsou nejvyužívanější databáze RoyaltyStat, RoyaltySource a ktMINE.

V těchto databázích lze nalézt tisíce licenčních, franšízových a podobných ujednání ohledně poskytování práv k nehmotnému majetku. Benchmarking úrokových sazeb je velmi specifickou záležitostí, které se věnovala kapitola 4.4. Nejedná se ani tak o benchmarking v pravém slova smyslu – tedy, že by se hledala srovnatelná finanční data – ale spíše o kombinaci finančního hodnocení podniku a následného využití tržních dat (default rate a recovery rate), jejichž sběr provedla některá z velkých ratingových agentur. Co se týče databází nájmu a tržní hodnoty nemovitostí, v České republice ještě celá řada znalců a daňových poradců využívá data z inzertních serverů, nicméně některé specifické databáze si začínají nacházet své místo na trhu (např. databáze CEMAP).

Každá vyhledávací strategie by měla obsahovat jak kvantitativní, tak i následně kvalitativní vyhledávání. V rámci kvantitativního vyhledávání dochází k třídění dat na základě kvantitativních ukazatelů, tedy obvykle čísel nebo nějaké předem definované stupnice či škály. Kvantitativní část vyhledávání je obvykle provedena v rámci samotné zdrojové databáze nebo v jiném specifickém softwaru. Typická vyhledávací strategie v databázi AMADEUS obsahuje následující vyhledávací kritéria:

- aktivita (zdali společnost aktivně vykonává svou činnost, zvláštní klasifikace databáze AMADEUS)
- geografické kritérium (země, skupina zemí)
- odvětví (NACE klasifikace, klíčová slova)
- nezávislost (zvláštní klasifikace databáze AMADEUS)
- velikost (obrat, aktiva, počet zaměstnanců)
- ziskovost (společnost nevykazuje dlouhodobě ztrátu)
- dostupnost hledaného ukazatele ziskovosti (pouze společnosti s dostupnými finančními daty)

Po provedení kvantitativní části je potřeba ověřit, zdali nalezený vzorek společnosti je skutečně srovnatelný se subjektem, pro nějž je benchmarková analýza prováděna. Je nezbytné ověřit každou společnost ve vzorku společností získaných kvantitativní analýzou, a to na základě veřejně dostupných informací dostupných, nejčastěji na webových stránkách. Takto bývá kvalitativní analýzou, která je někdy nazývána také manuální tříděním, vyloučeno až 90 % všech společností nalezených kvantitativním vyhledáváním. Vysoký počet společností eliminovaných v rámci kvalitativní analýzy je způsoben především širokým okruhem společností zařazených do jednotlivých kódů v rámci klasifikace NACE a dále také velkým množstvím společností, u kterých nelze ověřit jejich skutečný předmět podnikání.

Redakčně zkráceno